

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет музичного мистецтва
Кафедра теорії та історії музики**

ПОЛІФОНІЯ

**Програма та навчально-методичні матеріали до курсу
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

галузь знань – 02 Культура і мистецтво
спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

освітні програми: «Академічний спів»,
«Фортепіано» «Народний спів», «Естрадний спів»,
«Народні інструменти», «Музичне мистецтво естради»,
«Хорове диригування», «Оркестрові духові інструменти»,
«Оркестрові струнні інструменти»,
рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Харків, 2023

УДК 781.2(072)

П 50

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 11 від 17 травня 2023 року)

Рецензенти:

Осадча В.М., кандидат мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії музики ХДАК

Гайденко І. А., кандидат мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри оркестрових інструментів ХДАК

Укладачі:

Коновалова І.Ю., доктор мистецтвознавства, доцент, зав. кафедри теорії та історії музики Харківської державної академії культури

В.О. Мовчан, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри теорії та історії музики

П 50

Поліфонія : програма та навчально-методичні матеріали до курсу для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво», ОП «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні інструменти», «Музичне мистецтво естради», «Фортепіано», «Хорове диригування», «Народні інструменти», «Народний спів», «Академічний спів», «Естрадний спів» / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музичного мистецтва, Каф. теорії та історії музики ; [уклад.: І. Ю. Коновалова, В. О. Мовчан]. — Харків : ХДАК, 2023. — 19 с.

Зміст курсу розкриває теоретичні, історичні і практичні засади поліфонії як техніки письма та стилю музичного мислення, закономірності поліфонічного багатоголосся, специфіку етапів становлення і розвитку поліфонічних форм і жанрів на матеріалі взірців світової поліфонічної музики

Для здобувачів спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

УДК 781.2(072)

© Харківська державна академія культури, 2023 р.

© Коновалова І.Ю., Мовчан В. О., 2023 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань напрямок підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6 Розділів – 3 Тем – 12	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 025 Музичне мистецтво	За вибором	
Загальна кількість годин для денної форми навчання – 180	Освітньо-професійні програми: «Хорове диригування», «Академічний спів»	Рік підготовки: 2 -й Семестр: 3-й	
		Аудиторні:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	60	
		Лекції:	
		Практичні:	
		60 год.	
		Самостійна робота:	
120 год.			
Вид контролю: залік			

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Поліфонія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців першого рівня вищої освіти галузі знань 02 Культура і мистецтво спеціальності 025 Музичне мистецтво.

Курс «поліфонія» є щільно пов'язаним з дисциплінами музично-теоретичного і музично-історичного циклів, зокрема таким, як: сольфеджіо, гармонія, історія музики, аранжування, основи композиції, фортепіано.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поліфонічні способи роботи з музичним матеріалом.

За статусом дисципліна є вибірковою. Обсяг вивчення навчальної дисципліни становить **180 годин / 6 кредитів ECTS**.

Метою викладання навчальної дисципліни «Поліфонія» є формування у студентів системи знань і практичних навичок, необхідних для доцільного використання в професійній музичній діяльності. Метою курсу є створення цілісного уявлення про специфіку поліфонічного стилю мислення і техніку поліфонічного письма, засвоєння норм поліфонічного багатоголосся, етапів його становлення і розвитку, закономірностей поліфонічного формо- і жанроутворення й осягнення взірців світової поліфонічної музики

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «поліфонія»:

- отримати систему знань з історії і теорії поліфонії;
- усвідомити значущість поліфонічного письма як складової техніки музичної композиції;
- розкрити основні принципи поліфонічного письма, закономірності побудови та потенційні виразні можливості поліфонічного багатоголосся;
- виявити методи поліфонічної роботи, характерні для певних історичних епох;
- оволодіти основними засобами поліфонічного розвитку музичного матеріалу;
- сформувати практичні навички щодо створення елементів поліфонічних форм та цілісних поліфонічних взірців;
- усвідомити основні етапи еволюції контрапунктного письма і розвитку поліфонічних жанрів;
- розширити уявлення про світову та вітчизняну поліфонічну музику;
- сформувати навички аналізу поліфонічних творів.

2. Компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується зазначена навчальна дисципліна, відповідають освітньо-кваліфікаційній програмі.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки і виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- ЗК1** Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння музично-професійної діяльності.
- ЗК3** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6** Навички міжособистісної взаємодії у творчому колективі.
- ЗК7** Здатність бути критичним критичним та самокритичним на основі самоаналізу та самоорганізації.
- ЗК8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК10** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12** Здатність працювати автономно.
- ЗК13** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК14** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15** Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні творчі й педагогічні рішення та спроможність планувати і здійснювати їх на практиці.
- ЗК16** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК17** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місці у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК18** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, осмислювати власний досвід та передавати його іншим у процесі викладання.
- ЗК19** Здатність до шановливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини світової та української культури, цінностей і традицій.
- ЗК20** Здатність до розв'язання проблем, набуття гнучкого та креативного способу мислення, яке дає можливість осмислити та вирішити проблеми і задачі, які стоять перед фахівцями з музичного мистецтва в умовах сучасних творчо-мистецьких реалій

Спеціальні компетентності

- СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва, особливості історико-культурного і художнього контексту його розвитку.
- СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва, міждисциплінарні зв'язки між музичними

та історичними подіями у світовій та українській культурі, досягненнями у мистецтві і літературі.

СК5 Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6 Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7 Здатність володіти науково-аналітичним апаратом, використовувати професійну термінологію державною мовою, знання в професійній виконавській та педагогічній діяльності.

СК10 Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та вокального репертуару.

СК11 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК18 Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними і світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

СК22 Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків, інтегрувати знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності.

СК24 Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК27 Здатність креативно мислити відповідно до нових викликів, генерувати ідеї, бути рішучими у провадженні передового досвіду у музичному навчанні.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН4 Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту

РН6 Демонструвати спроможність до досягнення історико-теоретичних проблем в галузі музичного мистецтва та виконання самостійної роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію

РН8 Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій

РН12 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом

РН15 Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва

РН17 Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- опанувати в повному обсязі теоретичний та музичний матеріал курсу;
- оволодіти понятійно-категоріальним апаратом музикознавства, пов'язаним зі сферою поліфонічної музики;

- застосовувати отримані знання, вміння та навички для розв'язання практичних завдань, що виникають під час професійної творчо-виконавської та педагогічної діяльності;
- володіти методологією аналізу запропонованих поліфонічних творів відповідного стилю та визначати специфіку застосування в них поліфонічної техніки.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточний контроль – усне опитування, виконання письмових індивідуальних практичних завдань;
- підсумковий контроль – залік (усне опитування, письмове виконання практичного завдання).

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)	Критерії оцінювання виконання
90 – 100	A	відмінно	Здобувач бездоганно виконав основні завдання з самостійної роботи, які у повній мірі відповідають програмним вимогам. Виявив відмінні навички аналізу поліфонічних творів, на високому рівні продемонстрував знання з історичної динаміки розвитку поліфонії різних епох. Продемонстрував здатність систематизувати та застосовувати набуті знання у практичній діяльності, вільно орієнтується в музичному та теоретичному матеріалі курсу, що свідчить про його високий професійний рівень. Готовий складати двоголосну фугу в тричастинній формі; канони, прості і складні контрапункти, виконувати підголоскову обробку заданих пісень; здатний аналізувати поліфонічні твори різних стилів і епох. При цьому демонструє відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу.
82-89	B	добре	Здобувач добре виконав основні завдання з самостійної роботи, з несуттєвими зауваженнями, має впевнені знання з музичного та теоретичного матеріалу курсу історичної еволюції філософсько-естетичної думки про музику. Виявив здатність систематизувати та узагальнювати набуту інформацію. Може самостійно виправляти

			<p>допущені помилки.</p> <p>Готовий складати двоголосну фугу в тричастинній формі на основі правил і закономірностей поліфонії, канони, прості і складні контрапункти, виконувати підголоскову обробку заданих пісень; здатний аналізувати поліфонічні твори різних стилів і епох. При цьому демонструє достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з незначними недоліками.</p>
74-81	C		<p>Здобувач виконав основні завдання самостійної роботи з деякими зауваженнями, виявив достатні знання з музичного та теоретичного матеріалу курсу, демонструє активність під час аудиторних занять.</p> <p>Готовий складати двоголосну фугу в тричастинній формі на основі закономірностей поліфонії, канони, прості і складні контрапункти, виконувати підголоскову обробку заданих пісень; здатний аналізувати поліфонічні твори різних стилів і епох. При цьому демонструє добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.</p>
64-73	D	задовільно	<p>Здобувач виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи з суттєвими зауваженнями, демонструє невпевнені знання теоретичного матеріалу курсу. Готовий складати експозицію двоголосної фуги на основі правил і закономірностей поліфонії, канони, прості контрапункти, виконувати підголоскову обробку заданих пісень; здатний аналізувати поліфонічні твори різних стилів і епох. При цьому демонструє посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.</p>
60-63	E		<p>Здобувач виконав деякі основні завдання із практичної та самостійної роботи, має слабкі знання теоретичного матеріалу курсу і практичні навички. Продемонстрував посередню активність під час практичних занять. Готовий складати експозицію двоголосної фуги на основі правил і закономірностей поліфонії, канони, прості контрапункти, але зі значними помилками; здатний аналізувати поліфонічні твори різних стилів і епох. При цьому демонструє низький рівень знань (умінь).</p>
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	<p>Здобувач не в повному обсязі виконав основні завдання із практичної та самостійної роботи, має фрагментарні знання теоретичного матеріалу курсу. Демонструє незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання</p>
1-34	F	незадовільно 3	<p>Здобувач не виконав завдання самостійної роботи. Практично не відвідував заняття, не має конспекту</p>

		обов'язковим повторним вивченням дисципліни	лекцій. Не володіє теоретичним матеріалом курсу. Низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
--	--	---	--

4. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з 3-х тематичних розділів:

Розділ 1. «Контрапункт та його різновиди»

Тема 1. Вступ. Види поліфонії. Історичні етапи розвитку поліфонії.

Тема 2. Загальні властивості поліфонії строгого стилю.

Тема 3. Простий контрапункт двоголосся строгого стилю.

Тема 4. Складний контрапункт.

Розділ 2. «Імітація в поліфонії»

Тема 5. Імітація та її різновиди. Імітаційне двоголосся.

Тема 6. Триголосся. Канон у двоголоссі та триголоссі. Складний контрапункт в триголоссі.

Тема 8. Багатоголосся. Контрастна та імітаційна поліфонія в багатоголоссі.

Тема 9. Особливості мелодики вільного стилю.

Розділ 3. «Поліфонічні методи у музичній композиції»

Тема 10. Поліфонічні форми

Тема 11. Фуга, її структура

Тема 12. Поліфонія у творчості сучасних композиторів

5. Структура і зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна форма	
		Практичні	Самостійна робота
1	Зміст і структура курсу. Поліфонія як метод музичного мислення і дисципліна музично-теоретичного циклу. Різновиди поліфонії. Поліфонія та гомофонія. Поліфонічні жанри і	4	4

	методи розвитку.		
	Історичні етапи розвитку поліфонії. Ранній період розвитку поліфонії в добу Середньовіччя	4	4
2	Поліфонія доби Відродження: сутність і специфіка. Провідні жанри	2	6
3	Поліфонія строгого стилю. Ладова основа. інтонаційні та ритмічні властивості мелодики строгого стилю.	2	4
	Простий контрапункт двоголосся строгого стилю. Єдність та протиставлення голосів. Особливості ритміки. Комплементарність.	2	6
	Організація вертикалі. Дисонанси та консонанси. Правила застосування дисонансів за допомогою затримань, прохідних та допоміжних звуків.	2	6
4	Складний контрапункт. Подвійний контрапункт октави.	2	8
	Подвійний контрапункт децими.	2	4
	Подвійний контрапункт дуодецими.	2	2
	Горизонтально-рухомий контрапункт.	2	4
	Подвійно рухомий контрапункт.	2	4
	Обернений контрапункт.	2	4
	Тематичний розділ 2. «Імітація в поліфонії»		
5	Імітація та її різновиди. Метод написання канонічної імітації.	4	8
	Безкінечні канони першого та другого розряду.	2	4
	Канонічні секвенції.	2	4
6	Триголосся. Канон в триголоссі. Складний контрапункт в триголоссі.	2	4
7	Багатоголосся. Контрастна та імітаційна поліфонія в багатоголоссі.	4	4
	Тематичний розділ 3. «Поліфонічні методи у музичній композиції»		
9	Особливості мелодики вільного стилю. Ладогармонічна основа.	2	2
10	Поліфонічні форми — період, дво- та тричастинна структури.	4	8
11	Структура фуґи, особливості побудови її частин: експозиції, розробка, реприза. Основні елементи фуґи: тема, протискладання, інтермедія, їх функції	6	20
12	Поліфонія у творчості сучасних композиторів	6	10
	Всього	60	120

Загалом	180 годин
---------	-----------

Завдання до практичних занять та самостійної роботи

Виконати письмові завдання Тематичний розділ 1. «Контрапункт та його різновиди»

Практичне завдання 1.

Скласти 10 мелодій у суворому стилі на основі старовинних церковних ладів.

Практичне завдання 2

Написати по 3 зразки гетерофонії та підголоскової поліфонії

Практичне завдання 3

Створити 5 з'єднань у простому контрапункті з використанням консонансів

Практичне завдання 4

Створити 5 з'єднань у простому контрапункті з використанням усіх видів консонансів та дисонансів на слабкій долі

Практичне завдання 5

Створити 3 зразки з'єднань у простому контрапункті з використанням усього спектру консонансів та дисонансів

Практичне завдання 6

1. Конспектувати тему: складний контрапункт (за підручником Супрун-Яремко).
2. Знати різновиди складного контрапункту та їх особливості.
3. Вміти розкрити сутність поняття "рухомий контрапункт".
4. Розкрити особливості трактування інтервалів у поліфонії за системою С. Танєєва

Практичне завдання 7

Створити варіанти двоголосся в умовах $Iv = -7$

Практичне завдання 8

1. Конспектувати тему Подвійний контрапункт $Iv = -14$
2. Створити 2 початкових сполучення в умовах $Iv = -14$ та 2 похідні від нього варіанти при різних складниках

Практичне завдання 9

1. Імпровізувати контрапунктичне двоголосся з використанням затримань на сильній долі
2. Створити 2 початкових сполучення в умовах $Iv = -7$ та 2 похідні від нього варіанти

Практичне завдання 10

1. Подвійний контрапункт децими та штучне багатоголосся
2. Конспектувати тему (с. 243-244)

Практичне завдання 11

1. Написати 2 початкові сполучення в умовах $Iv = -11$
2. Утворити на їх основі по 2 похідні варіанти при різних складниках

Практичне завдання 12

1. Засвоїти матеріал за темою Поліфонія др. пол. 16 століття (стор. 78-80)
2. Слухати та аналізувати хорові твори О. Лассо "Луна" та мотет "In hora Utima"

Практичне завдання 13

Створити зразки те темою «Штучне три- та чотириголосся»

Практичне завдання 14

Створити зразки горизонтально-рухомого контрапункту на основі методики з-х строк

Практичне завдання 15

1. Конспектувати теоретичний матеріал за темою: Дзеркальний (зворотний) контрапункт строгого письма
Література
Супрун-Яремко Н. Поліфонія С.252-253

Тематичний розділ 2.

«Імітація в поліфонії»

Практичне завдання 16

Написання дві прості імітації
Створити 2 канонічної імітації.

Практичне завдання 17

Написати безкінечні канони першого та другого розряду.

Практичне завдання 18

Написати 2 канонічні секвенції.

Практичне завдання 19

Написати 2 зразки триголосся

Практичне завдання 20

Написати канон в умовах триголосся.

Використати складний контрапункт в триголоссі.

Тематичний розділ 3.**«Поліфонічні методи у музичній композиції»****Практичне завдання 21**

Скласти 10 мелодій у вільному стилі

Практичне завдання 22

Написати 5 зразків двоголосся у вільному стилі

Практичне завдання 23

Написати 2 зразки триголосся у вільному стилі з використанням імітаційної техніки

Практичне завдання 24

Створити двоголоснау інвенцію

Практичне завдання 25

Скласти 2 експозиції триголосної фуги з реальною та тональною відповіддю до теми

Практичне завдання 26

Написати експозицію та розвитковий розділ триголосної фуги з використанням техніки складного контрапунку, канонічною імітацією

Практичне завдання 27

Написати фугу з утриманим протискладненням та використанням подвійного контрапункту октави;

Практичне завдання 28

Здійснити поліфонічну обробку мелодії у вільному стилі

Практичне завдання 29

- полифонічну обробку української народної пісні.

Практичне завдання 30

Написати фугу у вільному стилі

Форми і методи навчання

Практичні аудиторні заняття з використанням комплексних форм роботи, що використовуються в курсах музично-теоретичних дисциплін та передбачають фахове володіння фортепіано, базовими професійними знаннями з теорії музики, сольфеджіо, гармонії.

Передбачено самостійне опрацювання теоретичного матеріалу, конспектування пропонованої літератури, аналіз музичного матеріалу та виконання вправ на фортепіано.

Методи навчання:

1) За джерелом інформації:

- Словесні: пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- Практичні вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з навчально-методичною літературою та під час написання практичних робіт.

5) Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Форми та методи контролю

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
----------	--------------	-----------------

1.	Поточний	усне та письмове опитування, перевірка виконання самостійної роботи
2.	Періодичний	усне та письмове опитування, співбесіда
3.	Самостійна робота	конспектування першоджерел, виконання практичних письмових вправ
4.	Підсумковий контроль	залік

Поточний контроль здійснюється у формі перевірки виконання самостійної роботи, усного та письмового опитування, під час проведення практичних занять

Рубіжні етапи контролю проводяться у формі контрольних робіт, тестувань після завершення тематичного розділу.

Підсумковий контроль з дисципліни «Поліфонія» здійснюється у формі заліку та передбачає усну відповідь на теоретичні запитання, аналіз поліфонічного тексту, написання письмових вправ (створення fugи та ін.) Відпрацювання пропущених занять здійснюється шляхом перевірки виконання самостійної роботи (конспектування теоретичного матеріалу заняття та виконання письмових вправ).

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни на підставі здійснення моніторингу якості знань з дисципліни (проведення співбесіди, виконання практичної вправи), та у відповідності до тотожності отриманих кредитів з дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

- відвідування заняття – 0,5; 30 занять – до 15 балів;
- виконання практичного завдання – 1 бал ... 30 практичних завдань – до 30 балів;
- усне опитування – 1-2 бали; ... 10 усних опитування – до 20 балів;
- підготовка та виступ з рефератом – 5-7;

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю:
Залік – від 60 до 100 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточна успішність												Сам. робота	Залік	Усього
т1	т2	т3	т4	т5	т6	т7	т8	т9	т10	т11	т12			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	4	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

Методичне забезпечення

Базові підручники та посібники, силабус, навчально-методичні матеріали до практичних занять та самостійної роботи.

Контрольні питання і завдання з дисципліни до підсумкової атестації здобувачів (заліку):

1. Відповісти на теоретичні запитання, відповідно до вивчених тем курсу:

Теоретичні запитання

1. Поліфонія як тип багатоголосся і навчальна дисципліна. Специфіка поліфонічного мислення.
2. Здійснити порівняння двох різновидів багатоголосся: поліфонії та гармонії
3. Різновиди поліфонії та їх особливості
4. Загальна характеристика мелодики строгого письма
5. Двоголосся у стогому стилі. Простий контрапункт
6. Принципи контрапунктування
5. Контрапункт та його різновиди. Простий контрапункт
6. Види складного контрапункту та їх характеристика
7. Особливості вертикально-рухомого контрапункту Іv= -7
8. Особливості складного контрапункту Іv= -9
9. Особливості складного контрапункту Іv= -11
10. Особливості горизонтально-рухомого контрапункту
7. Імітація та її види. Координати імітації

8. Канон і канонічна секвенція
9. Загальна характеристика поліфонії вільного стилю
10. Система поліфонічних жанрів доби Відродження
11. Загальна характеристика і будова фуги. Різновиди фуги
12. Тема фуги (особливості побудови)
13. Відповідь фуги та її види
14. Протискладання
15. Експозиція фуги та її різновиди
16. Розробка фуги
17. Заключний розділ фуги
18. Інтермедія. Стретта
19. Подвійна fuga з різними типами експозиції (сумісною та розмежованою)
20. Історичні етапи розвитку поліфонічної думки

2. Виконати письмову контрольну роботу : триголосну імітацію на задану тему з утриманим протискладненням та використанням подвійного контрапункту октави

3. Проаналізувати фугу або **інвенцію** (одного з 8-10 творів запропонованих для попереднього розбору).

4. Представити усі виконані самостійно твори (у строгому та вільному стилях).

- двоголосна інвенцію
- триголосу експозицію фуги або фугу з утриманим протискладненням та використанням подвійного контрапункту октави;
- полифонічну обробку української народної пісні.

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Супрун-Яременко Н.О. Поліфонія: Посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця : Нова Книга, 2014. 512 с.
2. Пясковський І.Б. Поліфонія в українській музиці : навч. посібник. Київ : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2012. 272 с.

Допоміжні

3. Матвєєва О.В. Навчальний посібник «Поліфонія» (за кредитно-трансферною системою). Бердянськ : Видавець Ткачук О.В., 2014. 181 с.
4. Очеретовська Н., Цицалюк Н., Черемський К. Український словник музичних термінів. Харків : Вид-во «Атос», 2008. 178 с.
5. Побережна Г.І., Щериця Т.В. Загальна теорія музики.
6. Цицалюк Г. Поліфонічний аналіз на матеріалі творів українських композиторів. Харків, 1987. 60 с.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ХДАК <http://lib-hdak.in.ua/>

Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека ім. К.С. Станіславського <http://biblioteka-stanislavskogo.edu.kh.ua/uk/>

Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка <http://korolenko.kharkov.com/>

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
Наукова електронна бібліотека Internet

Мета – українська пошукова система. — <http://www.meta-ukraine.com>.

- Наукова періодика України — <http://nbuv.gov.ua/taxonomy/term/334>.
- Аспекти історичного музикознавства — [http:// num.kharkiv.ua/share/aspekty/](http://num.kharkiv.ua/share/aspekty/)
- Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва — <http://journals.uran.ua/visnyknakkkim>
- Пошукова система Google. — <http://www.google.com>.
- Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти — <http://num.kharkiv.ua/share/intermusic/>
- Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського — <http://naukvisnyknmau.com.ua/>
- Українське музикознавство — <http://musicology.com.ua/>
- Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка — <https://muzuniversum.com/index.php/journal>
- Науковий вісник Одеської національної музичної академії імені А.В.Нежданової «Музичне мистецтво і культура» — <http://music-art-and-culture.com/index.php/music-art-and-culture-journal>
- Мистецтвознавчі записки — <http://journals.uran.ua/mz>
- Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство — <https://nakkkim.edu.ua/science/vidannya-akademiji>

Музичний матеріал для аналізу

7. Бах І.С. Інвенції, 1976. 94 с.
8. Бах І.С. Добре темперований клавір. Ч 1.1986. 117 с.
9. Бах І.С. Добре темперований клавір. Ч. 2., 1987. 143 с.
10. Леонтович М. Хорові твори. К. : Музична Україна, 1987. 240 с.
11. Хіндемїт П. Ludus tonalis. К. : Музична Україна, 1980.100 с.

Навчальне видання

ПОЛІФОНІЯ

Програма та навчально-методичні матеріали

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
ОП «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Оркестрові струнні
інструменти», «Музичне мистецтво есради», «Фортепіано»,
«Хорове диригування», «Народні інструменти», «Народний спів»,
«Академічний спів», «Естрадний спів»

Укладачі:

І.Ю. Коновалова, доктор мистецтвознавства, доцент

В.О. Мовчан, кандидат мистецтвознавства, ст. викладач

Комп'ютерний набір І.Ю. Коновалова
Комп'ютерна верстка І. Колесник

План 2023

Підписано до друку _____ 2023 р. Формат 60x84/16

Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк ризограф

Ум. друк. арк. ____ Тираж 100. Зам № ____

ХДАК, 61057, Харків -57, Бурсацький узвіз, 4

Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК